

kunne naae det Maal, de havde sat sig, i Tide forlod Latinstolen i deres 14de, 15de, 16de Aar og kastede sig over Virksomheder, der bedre passede for deres Evner, og det vilde unægtelig være det Heldige for dem selv og det Heldige for Landet. Det var kun disse Bemærkninger, jeg ønskede at gjøre. Forøvrigt har jeg, som sagt, hvis det er nødvendigt, ikke Noget imod, at gaa ind paa, at Professoraternes Antal ved Universitetet forøges, og ligeledes paa, at deres Lønninger blive bedre. Det ærede Medlem fra Langeland (Brandes) synes ikke at være af den Mening, at det er nødvendigt at forøge Lønningerne. Jeg tror imidlertid, at Meget af det, som det ærede Medlem fremførte, ikke vil finde Anerkjendelse her i Salen, idet det ærede Medlem er af en Aand og af en Skole, som — efter min Formening heldigvis — nu hører til Minoriteten her i Landet og forhaabentlig aldrig vil blive Majoriteten der.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Det Lovforslag, som er til Forhandling, hedder jo Forslag til Lov om de Universitetet og Kommunitetet vedkommende Lønningsforhold, og det giver sig jo altsaa ikke ud for Andet end at handle om Universitetets Pengeforhold. Nu handler det vel om noget Mere. Det handler jo ogsaa om Professoraternes Antal, og derigjennem er det jo ganske vist indirekte en Slags Organisationslov for Universitetet. Men det handler ikke, og formentlig kan det heller ikke komme til at handle om Studieforholdene og Alt, hvad dertil hører, ved Universitetet. Formentlig er dette Forhold, som maa udvikle sig af sig selv, som til forskjellige Tider ville stille sig noget forskjelligt i Forhold, dels til den Retning, der gaar gennem Tiden, og dels til de Kræfter og Evner, der virke ved Universitetet. Jeg tvivler paa, at man gennem nogenjomhelst Lønningsbestemmelser eller for Resten ogsaa administrative Bestemmelser vil være i Stand til paa dette Punkt at indføre nogen hverken radikal eller moderat Forandring. Det er den Art Ting, som udvikle sig af sig selv, som man maa lade udvikle sig ad Frihedens Vej, og som de, der ere misfornøiede med den Retning, der gjør sig gjældende nu, gjøre Ret og vel i at udtale sig, og endog udtale sig stærkt imod baade i Thinget og udenfor Thinget, ved Skrifter o. s. v. og derigjennem søge at faae en Opinion oparbejdet og faae deres Mening gjort gjældende, men som man ikke maa indbilde sig, at man kan indvirke, jeg vil endogfaa sige det Allermindste paa ved Lovparagrafen. Derom er jeg fuldt over-

bevist. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sjengel) lagde særlig Vægt paa og mente, at der i de forskjellige Fakulteter — og navnlig i det juridiske — var en Tendents til en Stofophobning, en — som han udtrykte sig — Proponing af de Studerende, medens der derimod var Mangel paa den rette modnende Bearbejdelse af Stoffet, hvorigjennem det naturligvis med større Lethed kunde indgaa i de Studerendes Bevidsthed. Det var, hvad han omtalte en Tanlens Herredømme over Stoffet, som han syntes at sagne paa forskjellige Punkter af Universitetets Virksomhed og særlig paa dette Fakultets Omraade. Men jeg ser ikke, hvorledes der, selv om han havde Ret fuldt ud i alle sine stærke Anter, kunde virkes derimod gjennem et Lovforslag som dette. Jeg tror oprigtig talt, at der kan man spare sig al Uleilighed. Der er ingen anden Vej at gaa end lidt efter lidt at faae den Anskuelse, som man nu har, forudsat det nu er rigtigt, gjort gjældende paa paagjældende Steder, og derigjennem faae den Forandring indført, man ønsker. Jeg for mit Vedkommende tror nu ikke paa, at Forholdene ere saaledes og saa flette, som det ærede Medlem mente. Jeg har en anden Opfattelse af den Sag, men jeg siger kun, at selv om man har den Anskuelse, og selv om den er rigtig, vil der Intet kunne virkes til dens Gjenneførelse gennem Paragrafer i dette Lovforslag, og ganske særlig vil jeg tillade mig lige overfor det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (H. Holm), at udtale, at jeg er fuldt overbevist om, at man ikke kommer nogenjomhelst Begne ved Indførelse af Examenstkommisioner. Jeg indrømmer, at jeg har selv været af den Anskuelse tidligere, at saadanne Kommissioners Indførelse kunde virke til nogen Gaavn for Universitetet, men efter at jeg har faaet den Pligt at sætte mig ind i disse Sager saa godt, som det har været mig muligt, er jeg ganske vist kommen til den bestemte Overbevisning, at man ad den Vej Intet opnaar, men kun vil gjøre Forholdene værre end de ere, selv forudsat, at de ere flemme. En Examenstkommision indført vil, om man saa vil, gjøre de Studerende saa temmelig uafhængige af Professorerne og af Professorernes Anskuelser, men hvis man tror, at de derigjennem ville blive mere selvstændige Mennesker og selvstændigt udviklede Mennesker, saa turde man tage meget fejl. Man vil kun opnaa, for det Første at gjøre den Manuduktion omtrent absolut nødvendig, som man dog nu egentlig ikke ønsker skulde være saa gennemgribende herskende, som den ganske vist er. Man vilde dermed slaa fast, at det ikke kunde være Andet,